

Wat deed
GOD
voor Hij de
wereld schiep?

*en 51 andere vragen over
het christelijk geloof*

Nikolaas Sintobin

Wat deed God voor Hij de wereld schiep?

Nikolaas Sintobin

Wat deed
GOD
voor Hij de
wereld schiep?

*en 51 andere vragen over
het christelijk geloof*

KokBoekencentrum Uitgevers • Utrecht

 | LANNOO

ISBN 978 90 435 3213 6
ISBN 978 90 435 3214 3 (e-book)
NUR 707

Boekverzorging: Andries Mol
Illustraties: Paris Selinas
Auteursfoto: Jaco Klamer

© 2019 KokBoekencentrum Uitgevers, Utrecht
www.kokboekencentrum.nl

Coëditie voor België met Uitgeverij Lannoo, Tielt
www.lannoo.com

Alle rechten voorbehouden

Uitgeverij KokBoekencentrum vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Inleiding

Wat geloven christenen? Wat is typisch voor het christelijk geloof en voor de manier waarop christenen hun geloof beleven?

Dit boek geeft je met 52 vragen en antwoorden een overzicht van de inhoud van het christelijk geloof. Je kunt het lezen als een kennismaking met het christendom. Ben je er al vertrouwd mee, dan is het een verdiepende opfrissing van de basiselementen.

De vragen zijn uit het leven gegrepen. *Is geloven voor simpele zielen? Heeft Jezus echt bestaan? Wat doen de mensen in de hemel? Is God een rechter die veroordeelt? Waarom zou je zélf vergeven? Heeft het lijden zin? Vergissen de andere godsdiensten zich? Heeft Jezus gelachen?*

Alle stukjes zijn te lezen in maximaal twee minuten. Op het antwoord volgen steeds twee werkvragen om er individueel of samen met anderen verder mee aan de slag te gaan. Ook wordt telkens verwezen naar vijf andere vragen die verband houden met het behandelde onderwerp. Aan het einde van het boek staat een lijst met een korte omschrijving van 52 veel voorkomende woorden zoals *bidden, genade, hemel, Pasen, zonde, sacra-*

ment en duivel. In de tekst zijn deze woorden voorzien van een asterisk.

Veel leesplezier!

Nikolaas Sintobin sj

*verderkijken.org, biddenonderweg.org, inlledingen.org,
ignatiaansbidden.org*

Inhoud

1. Is geloven uitzonderlijk?	10
2. Is geloven voor simpele zielen?	12
3. Kun je christen zijn en toch twijfelen aan je geloof?	14
4. Mag een gelovige kritisch zijn?	16
5. Gaan geloof en wetenschap door één deur?	18
6. Word je geboren als christen?	20
7. Kan een mens God ontmoeten?	22
8. Heeft God de wereld in zeven dagen geschapen?	24
9. Wat deed God voor Hij de wereld schiep?	26
10. Is God een man?	28
11. Kun je christen zijn zonder te geloven in Jezus?	30
12. Heeft Jezus echt bestaan?	32
13. Wat is het belang van het <i>verborgen</i> leven van Jezus?	34
14. Wat is de boodschap van Jezus?	36
15. Is Jezus God of mens?	38
16. Is Maria maagd?	40
17. Heeft Jezus wonderen gedaan?	42
18. Wilde God dat Jezus gekruisigd werd?	44
19. Is Jezus uit de dood opgestaan?	46
20. Doet het ertoe of Jezus verrezen is?	48
21. Waar is Jezus nú?	50
22. Wat is de betekenis van Jezus voor mensen vandaag?	52

23. Verandert de priester tijdens de mis het brood in het lichaam van Jezus?	54
24. Is God een rechter die veroordeelt?	56
25. Wie is de Heilige Geest?	58
26. Geloven christenen in één God of in drie goden?	60
27. Wanneer begon het christendom?	62
28. Kun je christen zijn in je eentje?	64
29. Waarom is er een paus?	66
30. Kan de paus zich vergissen?	68
31. Wat is het verschil tussen een gewoon mens en een heilige?	70
32. Geloven christenen in Maria?	72
33. Zijn alle mensen zondaar?	74
34. Vergeeft God alle zonden?	76
35. Waarom zou je zélf vergeven?	78
36. Is het vagevuur een straf?	80
37. Wat doen de mensen in de hemel?	82
38. Heeft God het kwaad gewild?	84
39. Heeft het lijden zin?	86
40. Bestaat de duivel?	88
41. Bestaat de hel?	90
42. Is de Bijbel gedicteerd door God?	92
43. Is alles wat in de Bijbel staat echt gebeurd?	94
44. Kun je christen zijn zonder de Bijbel te kennen?	96
45. Bidden, wat is dat?	98
46. Is bidden nuttig?	100
47. Heeft God een plan voor elk mens?	102
48. Waarom zijn er zulke grote verschillen tussen individuele christenen?	104
49. Is christen zijn vooral een zaak van flink je best doen?	106
50. Kunnen christenen leren van andere godsdiensten?	108

51. Kan een christen geloven in reïncarnatie?	110
52. Heeft Jezus gelachen?	112
Begrippenlijst	114
Verantwoording	127

Is geloven uitzonderlijk?

Ieder mens gelooft, want geloven is eigenlijk net zo gewoon als eten, drinken en ademen. Kijk maar eens naar een klein kind dat leert fietsen zonder zijwieltjes. Dat gelooft rotsvast dat zijn vader of moeder meteen ingrijpt als er iets misgaat. Of kijk naar een man die gaat trouwen met zijn vriendin. Hij kan nooit honderd procent zeker weten dat zij echt een heel leven lang met hem wil samenleven. Dat hij dit avontuur toch aan durft te gaan, komt doordat hij erin gelooft. Hij vertrouwt haar. Het is zeker geen toeval dat in het Latijn én in het Grieks – twee talen die belangrijk zijn in de geschiedenis van het christelijk geloof – hetzelfde woord wordt gebruikt – fides – voor vertrouwen en geloof.

Volledige zekerheid is uitzonderlijk. Er zijn voortdurend dingen die je niet weet. Dat vraagt dat je een sprong in het onbekende waagt. Vaak doe je dat met je ogen dicht, nog vaker heb je niet eens door dat je springt. Jezelf ergens aan toevertrouwen is namelijk een typisch menselijke houding. Vanaf dag één op deze wereld leert het leven je namelijk dat je anderen moet vertrouwen om verder te komen.

Voor geloven in God* ligt dat wel wat ingewikkelder. Het kind dat leert fietsen ziet en voelt dat zijn vader of moeder vlak bij

hem is. God kunnen wij niet zien. En dat maakt de sprong in het ongewisse een stuk groter.

Misschien heb je mensen wel eens horen verzuchten: 'Ik zou willen dat ik ook in God kon geloven.' Geloven is niet iets wat je zomaar kunt beslissen. Er is meer voor nodig. Geloven in God – maar ook vertrouwen in mensen – is iets wat je (steeds) weer moet ontvangen.

- *Vind jij geloven makkelijk of moeilijk?*
- *Merk je verandering hierin met de jaren?*

ZIE OOK VRAGEN 2, 6, 26, 49, 52

Is geloven voor simpele zielen?

Geloven is voor simpele zielen. Mensen met weinig studie of opleiding achter de kiezen kunnen diepgelovig zijn – of helemaal niet. Jonge kinderen kunnen een verbazingwekkend geloofsleven hebben – of niet. Flink wat politieke leiders en succesvolle ondernemers zijn overtuigde christenen. Anderen niet. Er zijn er die doordat ze studeren het geloof op het spoor komen. Anderen stellen tijdens hun studententijd juist vast dat ze hun geloof in God* verliezen.

Wel of niet geloven heeft in de eerste plaats dus niet te maken met weten of niet weten, met meer of minder verstand. Toch geloven christenen niet maar om het even wat. Uiteraard niet. Daarom is het belangrijk om te proberen te snappen waar het geloof over gaat. Wij vinden het normaal dat je op school les krijgt in talen, wiskunde, geschiedenis en nog veel meer andere vakken. Veel mensen studeren lange tijd. Ook over het christelijk geloof valt heel wat kennis te vergaren. Vaak levert dat verhelderende en belangrijke inzichten over het leven op.

Toch gaat de kennis over het christelijk geloof bij veel mensen niet veel verder dan wat algemeenheden en vooroordelen. Eigenlijk weten ze er nauwelijks iets over. Ja, Kerst, dat gaat over het kindje Jezus* en Goede Vrijdag gaat over zijn dood, en

Pinksteren*, was dat niet... euh... iets met euh... Tja, zo vreemd is het niet dat voor velen alles wat met godsdienst te maken heeft ongeloofwaardig lijkt, hooguit goed voor simpele zielen. Onbekend maakt inderdaad vaak onbemind.

- *Vind jij het belangrijk om je geloofskennis te vergroten?*
- *Wat of wie heeft je geholpen om meer te weten te komen over je geloof?*

ZIE OOK VRAGEN 1, 14, 30, 42, 49

Kun je christen zijn en toch twifelen aan je geloof?

Twifelen maakt deel uit van het christelijk geloof. Geloven is namelijk iets anders dan weten. Als je maag rammelt, dan weet je dat je honger hebt. Je weet ook dat die honger zal ophouden als je eet. Mensen willen graag zekerheid. Wat we kennen en weten, kunnen we controleren en naar onze hand zetten. Daar houden we van. Dat geeft ons een gevoel van veiligheid. Met God* lukt dat niet. Geloven in God en in de verrezen Jezus* is geloven in iets en iemand waar je met je gewone verstand niet bij kunt. Dat God bestaat kun je nooit met zekerheid bewijzen. Het is een mysterie.

Je kunt met hart en ziel geloven dat God bestaat en dat Jezus leeft. Dat wil niet zeggen dat twijfels niet kunnen toeslaan. Is het allemaal wel waar? Verwar ik mijn dromen niet met de werkelijkheid? Dit kan pijn doen. Maak je er toch niet al te veel zorgen om. Twijfel komt, twijfel gaat.

Een bijzonder voorbeeld van geloofstwijfel zien we in de verschijningsverhalen*, aan het einde van de evangeliën*. Die beschrijven ontmoetingen tussen de verrezen Jezus en zijn vrienden en vriendinnen. In bijna al die verhalen speelt twijfel een grote rol. Ze kunnen nauwelijks geloven dat de man die aan een kruis gestorven is, opnieuw leeft. En dat terwijl ze Je-

zus kunnen zien, horen en aanraken. Sommigen eten zelfs met Hem. Als er al twijfel was bij die eerste gelovigen, dan is het normaal dat ook christenen vandaag soms twijfelen of het hele verhaal wel waar is.

Twijfelen heeft ook goede kanten. Het voorkomt dat je op de automatische piloot gaat geloven. Het kan een aansporing zijn om meer aandacht te geven aan je geloofsleven en om steeds opnieuw op zoek te gaan naar de kern ervan.

- *Twijfel jij soms? Aan welke geloofspunten in het bijzonder?*
- *Hoe ga jij om met die twijfel? Wat helpt je hierbij?*

ZIE OOK VRAGEN 1, 4, 19, 46, 48

Mag een gelovige kritisch zijn?

Geloven heeft niets te maken met ‘blik op oneindig’ en ‘verstand op nul’. Geloof en een kritische houding gaan prima samen. Geloven gaat over God* en daarmee dus over het diepste mysterie. De gelovige wil zich toevertrouwen aan dit mysterie, ook al gaat dit soms zijn verstand te boven. Tegelijk is het nodig om geloof te zuiveren van bijgeloof en dus van ongelooft. Daarom vinden christenen het belangrijk om het christelijk geloof zoveel mogelijk te begrijpen met hun verstand. En dat terwijl het beginpunt van het christendom* – de verrijzenis* van Jezus* – helemaal ontsnapt aan de wetten van de natuur en de menselijke logica. Hoe belangrijk het kritische verstand ook is, voor de gelovige heeft het niet het laatste woord.

De kritische houding heeft een belangrijke valkuil: de argwaan. Het is belangrijk dat te onderkennen, omdat die het vertrouwen kan doden. En zonder vertrouwen is er geen geloof. Alles dus met mate, ook het verlangen om te begrijpen. Een verlangen dat op zich goed is. Je kunt maar beter niet wachten op het moment dat je alles met je verstand snapt, voordat je kunt geloven. Dat kan simpelweg niet.

Geloof in God gaat niet over tovenarij of over lieve sprookjes. Kijk maar naar de hardheid van het leven en de dood van Jezus.

Toch leert de ervaring dat mensen soms vluchten in het geloof en er stilletjes op hopen dat God, als een tovenaars, al hun problemen oplost. Zo is het echter niet verlopen in het leven van Jezus. Toch worden in naam van het geloof tot op de dag van vandaag vreemde dingen gezegd en gedaan. Soms met de beste bedoelingen, soms met minder fraaie bedoelingen. Daarom is kritisch nadenken zo belangrijk. De kritische blik kan het onkruid ontmaskeren. In de eerste plaats bij jezelf.

- *Ga jij kritisch om met wat je al of niet gelooft?*
- *Heb jij ooit 'onkruid' gewied in je geloofstuin?*

ZIE OOK VRAGEN 2, 5, 6, 26, 48

Gaan geloof en wetenschap door één deur?

Geloof en wetenschap sluiten elkaar niet uit. Ze zijn geen concurrenten. De reden is eenvoudig. Geloof en wetenschap geven antwoord op verschillende vragen. Het is dan ook niet verbazingwekkend dat je onder grote wetenschappers zowel gelovige als ongelovige mensen aantreft. Zo was de bedenker van de theorie van de Big Bang, Georges Lemaître, een geleerd professor én een katholiek* priester*.

Geloof geeft een antwoord op vragen als: *Waarom leven wij? Wat is de zin van het leven? Waarom is er iets in plaats van niets?* Daar kunnen kernfysica, chemie of wiskunde geen antwoord op geven. Dat is niet hun domein. De vraag die de wetenschapper wil beantwoorden is hoe onze wereld in elkaar zit. Eeuwenlang dachten en geloofden mensen dat ze ook op die vraag het antwoord konden vinden in de Bijbel*. Het is nog maar sinds een paar eeuwen dat christenen die vragen uit elkaar gingen halen. Een ontrafeling die nog altijd bezig is.

Veel mensen zeggen dat ze als kind geloofden, maar dat ze hun geloof verloren toen ze de wetenschap ontdekten. Een van de redenen hiervan is dat de kennis van het geloof bij veel mensen beperkt is gebleven tot de kennis die ze ervan hadden toen ze kind waren. Het is niet verwonderlijk dat zo'n geloof onder-

uitgaat in de confrontatie met het wetenschappelijk denken. Voor anderen is juist het beoefenen van wetenschap het vertrekpunt van een geloofsweg: *Wie of wat ligt er toch aan de oorsprong van die ongelooflijk mooie kosmos?*

- Denk jij dat er een tegenstelling is tussen geloof en wetenschap?
- Heeft de wetenschap invloed op wat je gelooft?

ZIE OOK VRAGEN 1, 2, 4, 8, 17

Word je geboren als christen?

Christen zijn is niet aangeboren of erfelijk. Maar van je ouders krijg je natuurlijk wel veel mee. Jouw gezin heeft een grote invloed op wie je bent en wordt. Dat geldt ook voor wat je gelooft. Toch wordt het christelijk geloof niet zomaar doorgegeven van ouder op kind. Zeker niet in onze westerse cultuur.

Je kiest je moedertaal niet, die ontvang je. Dat wil niet zeggen dat je later geen andere talen kunt leren. Maar de taal waarmee je opgroeit, behoudt altijd iets unieks en definitiefs. Je kunt die niet achter je laten. Voor het geloof ligt dat wat anders. Als je opgroeit in een christelijk gezin kun je ongelovig worden. Omgekeerd kan ook: je bent geboren in een ongelovige of andersgelovige omgeving, maar op een goede dag ga je geloven in Jezus*.

Opvoeding en omgeving zijn belangrijk. Maar uiteindelijk is christen-zijn het resultaat van een persoonlijke keuze. Je wordt christen. Ook als het christelijk geloof je met de papepel is ingegoten. Vroeg of laat moet je er zelf voor gaan. Iemand anders kan dit niet in jouw plaats beslissen. Christelijk geloof en vrijheid* gaan hand in hand.

Maar de persoonlijke keuze, hoe belangrijk ook, volstaat niet. Sommigen zouden graag geloven. Ze doen alles wat ze kunnen om te geloven. Toch stellen ze vast dat ze het geloof niet hebben. Uiteindelijk is geloof iets wat je ontvangt. Het wordt je aangeboden en dan kun je er 'ja' of 'nee' op zeggen. Christenen noemen dit mysterie de genade* van het geloof.

- *Hoe en wanneer ben jij tot jouw geloofsovertuiging gekomen?*
- *Welke mensen, ervaringen en gebeurtenissen zijn belangrijk (geweest) in jouw geloofsverhaal?*

ZIE OOK VRAGEN 1, 14, 47, 49, 50

Kan een mens God ontmoeten?

Elke mens kan God* ontmoeten. Dit gebeurt voortdurend, ook al zijn de meeste mensen zich hier niet van bewust. Christenen geloven dat het ervaren van diepe vreugde te maken heeft met het ervaren van Gods aanwezigheid. Dit geldt in het bijzonder voor vreugde die een goede nasmaak achterlaat, bijvoorbeeld na de gebeurtenis die die vreugde veroorzaakte. Die vreugde kun je ervaren tijdens het bidden* of in de kerk*. Maar net zo goed op je werk, in de keuken, in een museum of al wandelend in de natuur. Die vreugde kan sterk zijn. Vaak is ze stiller en bijna onmerkbaar. Vreugde die blijft nazinderen zegt iets over waar en hoe God aanwezig is in het leven van een mens.

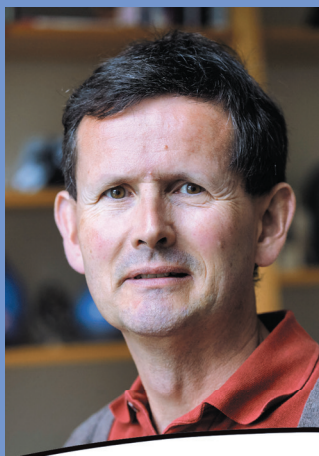
Sommige mensen hebben een bijzondere gave om Gods aanwezigheid te ervaren. Zo sterk dat ze die ervaring beschrijven als een eenwording met God. Zowel lichamelijk als met hun gevoelens, steeds onverwacht. Zo iemand noemen we een mysticus of mystica. Deze mystici vind je in alle grote godsdiensten, maar vooral in het christendom*. Typisch voor die mensen is dat ze dit niet aan de grote klok hangen. Het is zo intiem, dat ze het liever voor zichzelf houden. Er zijn maar weinig mensen aan wie dit gegeven is.

- *Dichtbij, of meer verwijderd zijn van God, wat betekent dat voor jou?*
- *Heb jij ooit een ervaring gehad die je zou omschrijven als een godsontmoeting?*

ZIE OOK VRAGEN 21, 23, 25, 45, 46

Waarin geloven 2,5 miljard christenen? Daar gaat dit boek over. Op een luchtige en toegankelijke manier geeft de auteur antwoord op 52 fundamentele en veel gestelde vragen over het christelijk geloof. Vragen als: Heeft God de wereld geschapen in zeven dagen? Is God een man? Is de Bijbel gedicteerd door God? Heeft Jezus echt bestaan? De auteur schrijft kort en krachtig, zonder moeilijke woorden of lange verhalen.

Een verhelderend en inspirerend boek dat zowel christenen als niet-gelovigen of andersgelovigen inzicht geeft in de kern van het christelijk geloof. Geschikt voor persoonlijke lezing en voor gebruik in catechese of gesprekskringen.

Nikolaas Sintobin is Jezuïet en internetpastor. Hij is de man achter de populaire podcast 'Bidden onderweg' en schrijft een veelgelezen blog onder de titel 'In alle dingen'.

NUR 707

ISBN 978 90 4353 213 6

9 789043 532136

KokBoekencentrum.nl

UITGEVERS | UTRECHT

LANNOO